

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківської державної
академії дизайну і мистецтв

проф. Олександр СОБОЛЄВ

«03» жовтня 2025 р.

ВИСНОВОК

ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

ВАН ЧОНГА

**«Репрезентація жіночого костюму в станковому живописі Китаю кінця
XX ст. - початку XXI ст.: традиції та новації»
поданої на здобуття на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»**

Дисертація Ван Чонга «Репрезентація жіночого костюму в станковому живописі Китаю кінця XX ст. - початку XXI ст.: традиції та новації» виконана в Харківській державній академії дизайну і мистецтв. Тема дисертації затверджена Вченою радою ХДАДМ (протокол № 01 від 01.11.2024).

У попередній експертизі дисертації, проведеної на базі розширеного фахового семінару кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ, беруть участь двоє рецензентів: Котляр Євген Олександрович – кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри монументального живопису Харківської державної академії дизайну і мистецтв, Ковальова Марія Миколаївна – професорка, кандидатка мистецтвознавства, завідувачка кафедри живопису Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

За результатами аналізу змісту дисертаційного дослідження Ван Чонга, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації, а також враховуючи підсумки публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації, яку проведено на розширеному фаховому семінарі кафедри теорії і історії мистецтв 18 вересня 2025 р., визначено наступне:

1. Актуальність теми дисертації зумовлена необхідністю дослідити зміни, які відбулись в репрезентації жіночого костюму в станковому живописі Китаю протягом століть. Акцент у дослідженні робиться на тому, що китайський станковий живопис демонструє увагу до репрезентації жіночого костюма з збереженням елементів ханьфу, даосистських та буддійських мотивів та підкреслює зв'язок з багатовіковою історією та культурним кодом Китаю. В умовах глобалізації збереження образів національного жіночого одягу в живописі країни стає актом культурного спротиву та способом вираження

етнічної ідентичності. Втім, жіночий костюм у живописі також стає не просто декоративним елементом, а символом соціальних змін: переходу від традиційного до сучасного образу жінки.

2. Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами академії та кафедри. Дисертація виконана відповідно до плану підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації кафедри теорії та історії мистецтв Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Дисертаційне дослідження актуалізує дослідження художніх стратегій репрезентації жіночого костюму в станковому живописі Китаю наприкінці ХХ- початку ХХІ ст., та здійснене самостійно. Наукова гіпотеза, теоретичний аналіз і сформульовані висновки відображають особистий погляд автора, є результатом узагальнення як власного теоретичного, творчого і педагогічного досвіду, так і переосмислення масиву наукових досліджень попередників. Усі три статті, опубліковані у фахових виданнях України, є одноосібними.

4. Новизна основних результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що вперше комплексно розглянуті традиційні та новаційні стратегії репрезентації жіночого костюму в станковому живописі Китаю кінця ХХ ст. - початку ХХІ ст.; зроблена періодизація та встановлені критерії формування традиційно-канонічної репрезентації жіночого костюма у станковому живописі Китаю; доведено, що формування неканонічних стратегій репрезентації жіночого костюма в сучасному станковому живописі Китаю відбувається в кількох контекстах: етнічному, в контексті культури повсякденності, в контексті святкової культури та в контексті емоційного прийняття жіночого костюму.

Дисертація є самостійною, оригінальною роботою. Висновки й положення наукової новизни, викладені в дисертації, отримані автором особисто.

5. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Наукові результати та запропоновані автором висновки спираються на його самостійні дослідження. Автор проаналізував значний теоретичний та практичний доробок мистецтвознавців з проблеми, обсяг творів з таких провідних музеїв світу, як Національний музей Гугун в Пекіні, Національний музей-палац в Тайбей, Національний музей в Шанхаї та інших. Крім того, до джерельної бази роботи залучено матеріали, які представлені в оцифрованому вигляді з музеїв США, матеріали колекцій з жіночого одягу, які зберігаються в Китаї тощо.

Дисертант опрацював кілька груп наукових публікацій, дотичних до теми, критично оцінюючи ставлення до зазначеної проблеми як вітчизняних, так і західних мистецтвознавців, здійснив аналіз основних етапів формування традиційно-канонічної та новаційної репрезентації жіночого костюма у станковому живописі Китаю. Підтвердженням достовірності наукових положень дослідження є додаток у вигляді переліку ілюстрацій, альбому ілюстрацій, аналітичних схем та таблиць. Наукові положення дисертації апробовані на 6-ти Всеукраїнських і Міжнародних наукових та науково-

практичних конференціях та викладені також в розділі колективної монографії. Текст дисертації та публікації за темою підтверджують достовірність і наукову новизну отриманих результатів. Об'єкт і предмет дисертації та обрана проблематика відповідають паспорту спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

6. Теоретичне та практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання при розробці підручників, лекційних курсів, навчальних посібників з історії світового мистецтва, мистецтва країн Сходу, художньої культури. Результати та матеріали дослідження збагачують вітчизняне мистецтвознавство, надаючи можливості застосування інших, аніж традиційних для Китаю, теоретичних підходів для аналізу змін в зображальній сфері країни. Дисертація артикулює іконографічний та іконологічний підходи в оцінці еволюції стратегій репрезентацій жіночого костюму в станковому живописі Китаю, сприяючи удосконаленню теоретичної бази мистецтвознавчої науки та надає цілісне, науково обґрунтування уявлення про зазначені трансформації, які відбулись наприкінці ХХ-початку ХХІ ст., що є важливим для педагогічної теорії та творчої практики.

7. Апробація результатів дослідження. Матеріали дослідження оприлюднені та апробовані у виступах на 6 Міжнародних і Всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях: на Міжнародній науково-практичній конференції «Мистецтво та дизайн у художній мові мінливого часу: морфологія, семіотика, візуальність» (Харків, ХДАДМ, 2022), на VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Дизайн та мистецтво в контексті соціокультурного розвитку» (Херсон: ХНТУ, Кам'янець-Подільський, 2022), III Міжнародна науково-теоретична конференція (Афіни, Грецька Республіка, 2022), на Міжнародна науково-практичній конференції «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку» (Харків, ХДАК, 2023), на «Перших Таранушенківських читаннях» (Харків, ХДАДМ, 2023), на «Других Таранушенківських читаннях» (Харків, ХДАДМ, 2025).

8. Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації. Основні результати дисертації були оприлюднені у наукових фахових виданнях України:

Статті в наукових фахових виданнях України та які включені до міжнародних наукометричних баз даних:

1. Ван Чонг, Алфьорова З. Жіночий костюм Внутрішньої Монголії в сучасному станковому живописі Китаю. *HUDPROM* 2023, 25 (1). *THE UKRAINIAN ART AND DESIGN JOURNAL*. С. 78-86. DOI 10.33625/hudprom2023.02.078

2. Ван Чонг. Костюми жінок Сіньцзяня, Гуансі та Нінся в сучасному станковому живописі Китаю. *Art and Design*. 2023. № 4 (24). С. 194–204. DOI <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2023.4.17>.

3. Ван Чонг. Повсякдений жіночий костюм в сучасному китайському станковому живописі. *Актуальні питання гуманітарної науки*, № 80, том 2. С. 142-149. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/80>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Ван Чонг. Періодизація існування «жіночої теми» в станковому живописі Китаю. *Міжнародна науково-практична конференція «Мистецтво та дизайн у художній мові мінливого часу: морфологія, семіотика, візуальність»*. Збірник наукових матеріалів. 14 квітня 2022 року, ХДАДМ. – Харків, 2022. – 136 с. (укр., англ. мов.). С.22-23

2. Ванг Чонг. Репрезентація жіночого костюма в культурі хайпай на матеріалі станкового живопису Китаю. *Дизайн та мистецтво в контексті соціокультурного розвитку. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (07-08 вересня 2022 р.)*, ХНТУ/ за ред. Білик А.А. – Херсон: ХНТУ, Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2022. – 234 с. С.85-87. ISBN 978-617-7773-36-7

3. Ван Чонг. Основні стратегії репрезентації жіночого костюму в сучасному станковому живописі Китаю. *Modernization of today's science: experience and trends: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference*, September 23, 2022. Athens, Hellenic Republic: European Scientific Platform. P. 98-99. ISBN 979-8-88796-804-9 DOI 10.36074/scientia-23.09.2022 22-23 листопада

4. Ван Чонг. Тибетський жіночий костюм в сучасному станковому живописі Китаю. *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку: матер. міжнар. наук. конф.*, 22-23 листопада 2023 р. У 2 ч. Ч. 2 / Під ред. доц. Н. Рябухи та ін. — Харків: ХДАК, 2023. — 268 с. С. 253-254.

5. Ван Чонг. Жіночий костюм меншин Мяо та Дун автономного округу Гуансі в сучасному станковому живописі Китаю. *Перші Таранушенківські читання: матеріали Всеукраїнської наукової конференції кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ*, 14-15 квітня 2023 року / Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків: ХДАДМ, 2023. 136 с. С.127-128.

6. Ван Чонг. Революційний» костюм доби Мао Цзедуна в станковому живописі Китаю. Ван Чонг. (2025). Революційний» костюм доби Мао Цзедуна в станковому живописі Китаю. *Другі Таранушенківські читання: матеріали Міжнародної наукової конференції кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ*, 17-18 квітня 2025 року/ Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків: ХДАДМ, 2025. 145 с. С.135-136. <https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/06/taranush-chitanna-2025.pdf>

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

1. Alforova Z, Wang Chong. Non-canonical strategies of representation of female costume in contemporary Chinese easel painting. *Art in the Focus of Theoretical Studies: Oriental-Ukraine. Collective monograph* / Edited by V. Kutateladze, Z. Alforova. Kharkiv: KSADA, 2022. p. (Scientific series of the

department of the ICCP of the KSADA). Харків: Видав. центр ХДАДМ, 2022. 205 с. С.17-28.

2. Ван Чонг. Методологічні підходи до осмислення репрезентативних стратегій в станковому живописі Китаю. *Методологія крос-культурних досліджень аудіовізуальних та візуальних практик: колективна монографія*/ за ред. В. Кутателадзе, З. Алфьорової. Харків: Видав. центр ХДАДМ, 2024. 175 с. С. 102-125. (Наукова серія кафедри МККП ХДАДМ). ISBN 978-966-8106-95-8.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Ван Чонга на тему «Репрезентація жіночого костюму в станковому живописі Китаю кінця ХХ ст. - початку ХХІ ст.: традиції та новації».

2. Вважати, що за актуальністю, проблематикою, змістом, ступенем наукової новизни, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів, обґрунтованістю висновків дослідження дисертація Ван Чонга на тему «Репрезентація жіночого костюму в станковому живописі Китаю кінця ХХ ст. - початку ХХІ ст.: традиції та новації» повністю відповідає науковому профілю спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, та пункту 11 Порядку присудження ступеня з присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій та апробацій дослідження, а також за результатами публічної презентації наукових результатів дисертації рекомендувати дисертацію Ван Чонга на тему «Репрезентація жіночого костюму в станковому живописі Китаю кінця ХХ ст. - початку ХХІ ст.: традиції та новації», за спеціальністю 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

ГОЛОВА

фахового семінару:

кандидат мистецтвознавства

доцент

Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ